

Raadsvoorstel

Datum Raad
26 november 2015

Portefeuillehouder
Ankie van Tatenhove

Registratienummer
BR1500201

Preventief toezicht van toepassing
Ja/Nee

Onderwerp
Tijdelijke noodopvang asielzoekers

Gevraagde beslissing

Te besluiten:

1. In te gaan op het verzoek van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond door de VRR een mogelijke locatie voor tijdelijke noodopvang van vluchtelingen aan te bieden voor circa 60 plekken en voor de duur van 3 maanden tot een jaar.
2. Hiervoor de locatie Wilderszijde, Bergschenhoek (direct gelegen achter het gemeentehuis/Boterdorpseweg) aan te wijzen.
3. Dit aanbod te doen onder de voorwaarde dat derden alle kosten, inclusief bouw- en woonrijp maken, verbonden aan de tijdelijke noodopvang op zich nemen.
4. Dit aanbod te doen onder de voorwaarde dat de veiligheid afdoende wordt gegarandeerd en dat derden de daaraan verbonden kosten op zich nemen.

Samenvatting

De grote en vooralsnog aanblijvende toestroom van asielzoekers naar Nederland, de ontoereikende huisvestingsmogelijkheden en de ongewenste effecten van de 72 uren crisis noodopvang, noodzaakt het COA om - naast permanentere opvang - ook in te zetten op tijdelijke noodopvang vanaf 3 maanden. De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) inventariseert op zeer korte termijn alle mogelijkheden in deze regio. De gehele VRR (Rotterdam, Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Schiedam, Nissewaard, Vlaardingen, Westvoorne) staat voor de opgave 500 plekken tijdelijke noodopvang te realiseren. Dit voor de duur van 3 tot 12 maanden. De VRR geeft verder geen indicatie welke omvang per gemeente is gewenst. Voor Lansingerland vertalen wij dit naar een opvanglocatie voor circa 60 personen ('1 op de 1.000 inwoners').

Op basis van de bevindingen in de Quick Scan tijdelijke noodopvang asielzoekers (T15.16276), het debat in de Commissie Samenleving van 12 november jl., in samenspraak met de door de Commissie Samenleving ingestelde werkgroep en de drie georganiseerde inloopavonden voor inwoners is er één voorkeurslocatie aan te geven: Wilderszijde (direct achter het gemeentehuis).

Financiële consequenties

Door het aanbod onder voorwaarde van bekostiging door derden (w.o. het COA) te doen, zijn de financiële consequenties beperkt. Hieronder vallen ook het bouw- en woonrijp maken van de locatie (aansluiting van nutsvoorzieningen, welke voor Wilderszijde geraamd is op circa €180.000,=).

Hoewel het COA de exploitatie van noodopvang op zich neemt, zal er extra (ambtelijke) inzet van de gemeente nodig zijn. Deze extra inzet wordt in de regel niet vergoed door het COA. Denk daarbij aan extra ambtelijke inzet op onderwijs, juridisch/RO (w.o. regelen van tijdelijke ontheffing),

communicatie en organiseren en coördineren van vrijwilligerswerk. In de eerste fase van ca. 2 maanden ramen we de extra benodigde inzet op ca. 3 FTE (€15.000,- per maand), in de daaropvolgende maanden op ca. 1 FTE (€5.000,- per maand). Op jaarbasis is dat ca. €80.000,-. We beschouwen dit als kosten die door onderbezetting van het COA doorgeschoven zullen worden naar de gemeente. Daarnaast is Lansingerland onder provinciaal toezicht geplaatst vanwege haar financiële situatie. Redenen genoeg om in besluit 4 deze kosten bij derden, bijvoorbeeld het COA, neer te leggen.

Voor onderwijshuisvesting verwachten we - naast de bovengenoemde extra ambtelijke inzet - geen extra kosten. We kunnen gebruik maken van de bestaande capaciteit.

De eventuele uitgaven zijn onvoorzien. Tot voor kort was er namelijk nog geen sprake van tijdelijke noodopvang. Er is vanzelfsprekend geen (structurele) dekking voor deze 'plotselinge' situatie, behoudens het aanwenden van de post 'onvoorzien' in de begroting.

Inkomsten?

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH) hebben geen financiële middelen beschikbaar voor de opvang van asielzoekers in gemeenten.

Over verevening of onderlinge bijdragen tussen gemeenten in de VRR heeft in dit stadium van inventarisatie nog geen overleg plaatsgevonden tussen de gemeenten.

Omdat de vluchtelingen zorgen voor een hoger inwoneraantal, maar dit niet direct resulteert in een hogere vergoeding vanuit het Gemeentefonds, is er voor gemeenten een aparte vergoeding vanuit het COA van € 18,15 per persoon per maand ($60 \times €18,15 = €1.089,-$ per maand). Dit bedrag is vergelijkbaar met de inkomsten uit het gemeentefonds op basis van inwoners in de gemeente.

Verdere procedure

- Op 26 november 2015 Raadsbesluit om een locatie aan te dragen bij de VRR met voorwaarden aan omvang, tijdsduur en kosten.
- Op 27 november geven we de locatie als optie door aan de VRR.
- De VRR zal op termijn aangeven of het al dan niet gebruik maakt van de optie.
- Zodra de VRR aangeeft gebruik van de optie te willen maken informeren wij de gemeenteraad en organiseren wij een inloopavond voor inwoners om nader te informeren en om randvoorwaarden te bespreken. Ook nemen we met scholen in de omgeving contact op voor overleg.
- Parallel wordt er ambtelijk en technisch gecheckt (i.v.m. de tijdelijke ontheffing/bestemmingsplan).
- Na de inloopavond en juridische en technische check volgt een definitief go-no go via een definitief raadsbesluit, welke vervolgens aan de VRR wordt doorgegeven.

Er is geen termijn bekend waarbinnen het COA en de VRR beslissen of reageren.

Juridische aspecten

Tijdelijke ontheffing voor het bestemmingsplan is nodig. Rekening moet worden gehouden met bijvoorbeeld de geurcirkel van de manege en de nabijheid van scholen.

De ontheffing kan binnen 8 weken verleend worden. Er moet dan vooraf een ruimtelijke onderbouwing worden opgesteld, waarin een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. DCMR zal de locatie(s) daarbij op diverse aspecten beoordelen.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

Burgerparticipatie heeft plaatsgevonden door inloopavonden waarbij inwoners in gesprek konden met raadsleden, collegeleden, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en de politie. De volgende avonden werden georganiseerd:

- Vrijdag 13 november: Het Bakken, Anthonie van Dijcklaan 1, 2661 TP Bergschenhoek.
- Maandag 16 november: Rehoboth, Wilhelminastraat 2, 2651 DL Berkel en Rodenrijs.

- Dinsdag 17 november: De Rank, Kerkstraat 13, 2665 BD Bleiswijk.

Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen

T15.16276 - Quick Scan Tijdelijke noodopvang asielzoekers

I15.38965 - Verzoek overzicht mogelijkheden noodopvang en extra opvang statushouders (VRR)

Toelichting

Inleiding

De commissie Samenleving van 8 oktober 2015 besprak de opvang van vluchtelingen in Lansingerland. Lansingerland ligt op schema voor wat betreft het verplicht opnemen en huisvesten van asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen (vergunninghouders, voorheen ook statushouders genoemd). Daarmee nemen wij ons aandeel in de doorstroming van vergunninghouders uit de AZC's. De commissie Samenleving spitste zich toe op de tussenliggende categorieën: van relatief kortdurende noodopvang tot langere durende opvang als tijdelijke asielzoekerscentra (AZC's). De uitkomst van de beraadslaging in de commissie Samenleving was dat de raad tot een standpuntbepaling wil komen over het al of niet aanbieden van een vorm van tijdelijke opvang en daarbij het gesprek met inwoners wil aangaan. De commissie Samenleving wenst in gesprek te gaan met de inwoners

De grote en vooralsnog aanblijvende toestroom van asielzoekers naar Nederland, de ontoereikende huisvestingsmogelijkheden en de ongewenste effecten van de 72 uren crisis noodopvang, noodzaakt het COA om - naast permanentere opvang - ook in te zetten op tijdelijke noodopvang vanaf 3 maanden.

Het COA heeft de gemeenten in de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) gevraagd of ze mogelijkheden zien voor de tijdelijke noodopvang van vluchtelingen. Onze veiligheidsregio inventariseert op zeer korte termijn alle mogelijkheden in deze regio. In de brief van 2 november 2015 verzoekt de VRR de deelnemende gemeenten om conform de afspraken in het Algemeen Bestuur van de VRR zich in te spannen om naar rato van draagkracht/inwonertal kleinschalige noodopvang - met een minimum van 20 personen - te realiseren. En een overzicht van verschillende mogelijkheden voor het realiseren van noodopvang aan de VRR door te geven. De gehele VRR staat voor de opgave 500 plekken tijdelijke noodopvang te realiseren. Dit voor de duur van 3 tot 12 maanden. De VRR geeft verder geen indicatie welke omvang per gemeente is gewenst. Voor Lansingerland vertalen wij dit vooralsnog naar een opvanglocatie van circa 60 personen ('1 op de 1.000 inwoners'). Dit aantal is echter door de gemeente zelf aan te geven richting de VRR.

Beoogd maatschappelijk effect

Tijdelijk (3 maanden tot een jaar) bijdragen aan de tijdelijke noodopvang van asielzoekers, waardoor het COA de gelegenheid heeft om asielzoekers menswaardig te huisvesten in de periode dat meer permanentere opvang door het COA in Nederland wordt georganiseerd.

De kernargumenten en kanttekeningen

1.1 *Door een verzoek te doen om kleinschalige noodopvang bij de deelnemende gemeenten te organiseren laat de VRR zien oog te hebben voor maatschappelijk draagvlak.*

De huidige omvang van asielzoekers, en afgeleid daarvan de opvang en huisvesting van asielzoekers, is in korte tijd een grote maatschappelijke opgave geworden. Hierover wordt op verschillende niveaus geacteerd: op Europees (EU) en nationaal niveau als het gaat hoe in het algemeen op de situatie in te stellen en te kanaliseren en op lokaal niveau hoe de aanwezige asielzoekers gehuisvest kunnen worden. Door noodopvang relatief kleinschalig en relatief kortdurend (3-12 maanden) aan te bieden is waarschijnlijk breder maatschappelijk draagvlak te vinden.

1.2 *Door een locatie aan te bieden tracht de gemeente Lansingerland 'haar aandeel' in de landelijke/regionale opgave te nemen.*

Lansingerland voldoet aan haar opgave om vergunninghouders (voorheen ook statushouders genoemd) netjes op tijd te huisvesten. Dit bevordert de doorstroom in AZC's, waardoor er minder noodopvang nodig is. Ook hebben wij onze bijdrage geleverd door de 2 x 72-uurs crisisopvang in de Sterrenhal (november 2015). In combinatie met voorliggend voorstel betekent dit een forse inzet door onze gemeenten op het asielzoekersdossier.

2.1 *In Lansingerland zijn geen strategisch gelegen leegstaande bestaande gebouwen.*

Er zijn bijvoorbeeld geen leegstaande ouderenwoningen, hotels, vakantieparken of kantoren nabij in of direct aan de rand van een woonkern die in aanmerking zouden kunnen komen voor tijdelijke noodopvang. De Hergerborch in Berkel en Rodenrijs is ook bestemd voor het tijdelijk huisvesten van vergunninghouders (voorheen ook statushouders genoemd), waarvoor de gemeente een taakstelling heeft. Bestaande bedrijfspanden en kassen zijn niet geschikt voor bewoning. Het aanbieden van een kavel waarop het COA tijdelijke bebouwing zou kunnen plaatsvinden, is wat resteert.

2.2 *Wilderszijde is een locatie waarbij door de ligging op enige afstand van de bestaande woningen minder maatschappelijke weerstand te verwachten is van omwonenden.*

In tegenstelling tot enkele andere onderzochte locaties in de woonkernen van Lansingerland en de locatie aan de Lijsterlaan (Bleiswijk). Deze laatste locatie ligt weliswaar aan de rand van een woonwijk, maar is dichterbij de woningen dan de locatie Wilderszijde.

2.3 *Aangeboden kavel aan de Kruisweg ligt minder gunstig dan Wilderszijde.*

Tijdens de inloopavond van 17 november 2015 is een kavel aan de Kruisweg door de private eigenaar onder de aandacht gebracht. Deze locatie is excentrisch gelegen, vergelijkbaar met de diverse bedrijventerreinen. Momenteel gaat de voorkeur uit naar een locatie die dicht bij voorzieningen ligt en niet te ver van de bebouwde kom is gelegen, zoals Wilderszijde. Aanvullend aandachtspunt voor de initiatiefnemers is of er draagvlak is bij o.a. de Belangenvereniging de Kruisweg (BVK).

2.4 *Voor Wilderszijde moet nog overleg met Wolfert Pro en de manege plaatsvinden voor draagvlak.*

Er bestaan geen locaties in de drukke Randstad waarbij er geen enkel aandachtspunt zal zijn bij ruimtelijke vraagstukken. Dat geldt ook voor Wilderszijde.

2.5 *Het is onzeker of het COA het aanbod van de locatie interessant vindt en er gebruik van maakt.*

Het COA heeft het liefst noodopvang in grotere concentraties van bijv. 500 plekken. De regionale insteek met kleinschalige noodopvang wijkt daarvan af. Bij iedere locatie die het COA aangeboden krijgt, zal het COA haar eigen afweging blijven maken of het al dan niet gebruik maakt van dat aanbod.

3.1 *We vinden het redelijk om de directe kosten voor realisatie en exploitatie van de tijdelijke noodopvang bij derden te leggen.*

Het is gebruikelijk dat het COA alle kosten voor noodopvang op zich neemt. Normaal gesproken gebeurt dat in bestaande gebouwen die daar vrij eenvoudig geschikt voor te maken zijn. Er is weinig

tot geen ervaring met tijdelijke noodopvang op een kavel waarbij de infrastructuur en nutsvoorzieningen nog aangelegd moet worden. In lijn met wat gebruikelijk is voor het COA met tijdelijke noodopvang vinden wij het redelijk alle ontwikkel- en realisatiekosten voor Wilderszijde bij het COA of de VRR te laten. Ook de verwachte extra ambtelijke inzet door de gemeente zal door derden vergoed moeten worden. Dat is temeer nodig, omdat Lansingerland door de financiële situatie onder provinciaal staat.

4.1 Veiligheid voor asielzoekers en bewoners is zeer belangrijk, maar tevens een kostbare zaak.

Uit onder meer de inloopavonden is duidelijk naar voren gekomen dat draagvlak afhankelijk is van het veiligheidsgevoel van inwoners. Tegelijkertijd moet de veiligheid van de bewoners van de tijdelijke noodopvang worden gegarandeerd. Dit vergt voldoende inzet van o.a. personeel die daarop acteert en goed afspraken met het COA. Het is duidelijk dat beveiliging kosten met zich meebrengt. Ook deze kosten dienen door derden te worden vergoed.

Raadsbesluit

Datum Raad
26 november 2015
Registratienummer
BR1500201

Onderwerp
Tijdelijke noodopvang asielzoekers

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders

Overwegende dat

- 1 De gemeente Lansingerland deel uitmaakt van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR).
- 2 Het COA en de provincie Zuid-Holland de VRR hebben verzocht bij te dragen aan de opvang van asielzoekers.
- 3 De VRR aan gemeenten in dat kader heeft verzocht de mogelijkheden van kleinschalige tijdelijke noodopvang (3 tot 12 maanden) door te geven.
- 4 De crisisonoodopvang, waarbij asielzoekers diverse malen achtereenvolgens in verschillende sporthallen in verschillende gemeenten verblijven, onwenselijk is voor zowel asielzoekers als voor de samenleving.
- 5 De crisisonoodopvang, zoals onlangs in de Sterrenhal te Berkel en Rodenrijs, een groot beslag op de gemeentelijke organisatie legt en mogelijk in de toekomst zal gaan leggen.
- 6 De gemeente Lansingerland onder provinciaal toezicht staat.
- 7 De gemeente Lansingerland geen directe invloed heeft op de landelijke politiek, noch op de Europese of wereldpolitiek.

Besluit(en)

1. In te gaan op het verzoek van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond door de VRR een mogelijke locatie voor tijdelijke noodopvang van vluchtelingen aan te bieden voor circa 60 plekken en voor de duur van 3 maanden tot een jaar.
2. Hiervoor de locatie Wilderszijde, Bergschenhoek (direct gelegen achter het gemeentehuis/Boterdorpseweg) aan te wijzen.
3. Dit aanbod te doen onder de voorwaarde dat derden alle kosten, inclusief bouw- en woonrijp maken, verbonden aan de tijdelijke noodopvang op zich nemen.
4. Dit aanbod tevens te doen onder de voorwaarde dat de veiligheid afdoende wordt gegarandeerd en dat derden de daaraan verbonden kosten op zich nemen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 26 november 2015,

de griffier,

de voorzitter,

drs. Marijke Walhout

drs. Pieter van de Stadt